

Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 29.12.2016 г. - 29.01.2017 г. Неактивна

Номер на консултация: #2386-K

Област на политика: Архив - Земеделие и селски райони

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на земеделието и храните

Тип носител: Национално

В рамките на Европейския съюз (ЕС) беше извършена реформа на Общата селскостопанска политика (ОСП). Това наложи въвеждането на промени в законодателството с оглед прилагането на многопластовата структура на директните плащания в Република България за периода 2015-2020 г. Новите схеми за директни плащания в страната вече бяха приложени през 2015г., като бяха отчетени общите задължения на страната съгласно Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета и прилагащите го Регламенти и в същото време инструментите и начините на прилагане бяха съобразени в максимална степен с националните особености и приоритети в сферата на земеделието. На 1 август 2014г. България официално уведоми Европейската комисия за основните национални решения, свързани с прилагането на схемите за директни плащания, които бяха взети в условията на широка дискусия, публичност и прозрачност с участието на представители на държавните органи, всички браншови организации и земеделската наука в страната. В тази връзка бяха създадени основни правила за въвеждането на схемите, изискванията и конкретните национални решения за директните плащания.

Съгласно чл. 38а, ал.4 от Закона за подпомагане на земеделските производители министърът на земеделието и храните определя с наредба специфичните условия за прилагане на схемите за директни плащания и преходната национална помощ. В резултат на гореизложеното беше издадена Наредба № 3 от 17 февруари 2015 г. за

условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания, в която бяха инкорпорирани правилата за прилагане на новите схеми за директни плащания за периода 2015-2020г. Наредбата беше приложена за първи път за кампания по директни плащания 2015.

След направени задълбочени анализи беше установена необходимост от определени промени в условията за допустимост и правилата за прилагане на схемите за обвързано с производството подпомагане, както и във вида и броя на приложимите екологично насочените площи (ЕНП) за периода 2017г.-2020г. Промените бяха широко дискутирани и представени пред браншовите организации и официално нотифицирани до ЕК през 2016 г., като ще влязат в сила за кампания по директни плащания 2017. В резултат на това се налагат някои съществени изменения в Наредба № 3 от 2015 г.

Със Заповед № РД 09-958 от 01.12.2016 г. на министъра на земеделието и храните беше създадена работна група с участието на експерти от МЗХ, ДФЗ-РА, БАБХ, ИАСАС и ИАСРЖ с цел да обсъди и представи на министъра на земеделието и храните в срок до 28.02.2017 г. проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания и на Наредба № 5 от 2009 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за директни плащания. На 20.12.2016 г. предлаганите промени в Наредба № 3 от 2015 г. бяха изпратени по електронен път на всички заинтересовани браншови организации. Получени бяха няколко становища отново по електронен път, които ще бъдат взети предвид при окончателното формулиране на текстовете на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2015 г.

Предложеният проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 17 февруари 2015 г. предвижда отпадане от досега прилаганите типове ЕНП на тераси, буферни ивици, изолирани дървета, езерца, канавки и открити водни течения. Анализът на броя ЕНП, парцели и заявления, в които попадат, за всеки тип ЕНП и общата площ след прилагане на коефициентите за преобразуване и претегляне за кампании 2015 и 2016, показва, че общата площ за всеки от предложените за отпадане типове ЕНП за кампания 2016 е по-малка от 100 ха след прилагане на коефициентите за преобразуване и претегляне, и това е в съчетание с констатирано намаление от поне 40% в сравнение с предходната кампания, т.е. налице са предпоставки да се обобщи, че по отношение на тези 5 типа ЕНП първоначалния нисък интерес към заявяването им на втората година дори намалява. След преглед на редица случаи на заявяване на тези типове ЕНП се констатира некоректно или погрешно заявяване на друг тип ЕНП като някой от изброените. На тази количествена и качествена основа и отчитайки, че отпадането им би засегнало по-малко от 100 заявления за всеки от типовете ЕНП, се базира изключването им от обхвата на приложимите ЕНП за остатъка от периода 2017г.-2020г. По-правилното заявяване на съответните ландшафтни елементи ще намали сътресението за засегнатите кандидати от отпадането на тези 5 типа ЕНП. Промяната засяга единствено досега прилаганите типове ЕНП и се изразява в деактивиране на следните 5 типа ЕНП: тераси, буферни ивици, изолирани дървета, езерца, канавки и открити водни течения, т.е. свързана е с отнемане на възможности за заявяване на определени

типове ЕНП, които са прилагани в две поредни години. Във всички останали аспекти, свързани със заявяването на ЕНП, се запазва статуквото.

Предложеният проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 17 февруари 2015 г. предвижда изменения в условията за допустимост на Схемите за обвързано с производството подпомагане, като промяната обхваща схемите за животни и тези за плодове и зеленчуци

Анализът на икономически резултати в сектора на плодовете и обвързаната подкрепа за 2015 г. показва, че участието на обвързаната подкрепа в направените разходи по технологична карта е най-голямо при орехите – почти 70%, следвано от десертното грозде с 43,07%, сливи с 32,19 % и др. Най-големият брутен марж и съответно нетен доход се формира при малини, ягоди, орехи, ябълки, круши. Това определя дела на обвързаната подкрепа при тези култури спрямо нетния им доход като най-нисък. По отношение на дела на обвързаната подкрепа в разходите за производство категорично на първо място са градинският зелен грах и тиквите, при които стойността на разходите е по-ниска от размера на обвързаната подкрепа (съответно 128% и 101%). На трето място с над 50% дял на субсидиите от обвързаната подкрепа са разходите при зеления фасул – 61%, с висок дял са и пъпешите с 41%, зелето с 34% и дините с 30% като дял на подпомагането от разходите. Най-голямо участие на обвързаната подкрепа във формирания нетен доход има при кромида – 69%, патладжана – 66%, дините – 62%, и тиквите – 42 %.

Анализът на икономически резултати в сектора на зеленчуците/оранжерийно производство/ за 2015 г. показва, че с най-големи технологични разходи са краставиците и доматиите, отглеждани в отопляеми оранжерии, като само разходите за отопление съставят около 60%. По-дългият вегетационен период при доматиите води до формиране на по-големи разходи, което от своя страна определя производството на оранжерийни домати с използване на отопление като рисково при ниска цена на производител. Съвсем логично при тази технология и при двете култури делът на обвързаната подкрепа в разходите да е най-нисък.

Горните анализи показаха необходимостта от промяна в нормативно определените минимални добиви по схемите за обвързано подпомагане на плодове и зеленчуци. Приложимите към момента минимални добиви, като критерий за допустимост на плащането по схемите, са в пъти по-ниски от средните добиви, определени по технологични карти. Така определените минимални добиви не отразяват реалното производство на плодове и зеленчуци и не са подходящ инструмент за постигане на целите на подкрепата, обвързана с производството. Законов определените минимални добиви не допринасят в достатъчна степен за излизане на производството „на светло“.

Основните промени в предложеният проект на нормативен акт в схемата за обвързано с производството подпомагане на млечни крави са свързани с въвеждане на модулирана ставка, разделяне на схемата за подпомагане на млечни крави и такива под селекционен контрол, като се подпомагат само първите 250 животни, също така подпомагането е обвързано с минимален добив мляко - различни са добивите от равнинен или планински райони. Проектът на Наредба за изменение и

допълнение на Наредба № 3 от 17 февруари 2015 г. предвижда схемата за обвързано подпомагане за млечни крави и/или месодайни крави под селекционен контрол да се раздели на две самостоятелни схеми – за млечни и за месодайни крави. Създава се нова схема за обвързано подпомагане на млечни крави в планински райони. През 2017 г. и следващите ще се подпомагат само биволици и малакини (женски животни), като и при тях ще се прилага модулираната ставка за първите 300 и над тях. За периода 2017г.-2020г. ще се подпомагат овце-майки и кози майки само в планински райони и такива под селекционен контрол.

Причини за предлаганите промени са анализите на данните, които показват, че броят на общо заявените за подпомагане крави по всички схеми през 2016 г. нараства с 10,5% спрямо 2015 г. Най-значителен е ръстът на кравите под селекционен контрол – с 35,1%. Броят на заявените за подпомагане овце-майки и кози-майки през 2016 г. нараства по всички схеми спрямо предходната година общо с 15,2%, най-съществено по схемата за подпомагане на от 10 до 49 животни - със 78% и по схемата за животни по-селекционен контрол – с 49%. Разделянето на схемите за млечни крави под селекционен контрол и месодайни крави за селекционен контрол се налага поради различните изисквания за осъществяване на развъдна дейност при отделните продуктивни направления, различните разходи за отглеждане и за извършване на селекционна дейност при млечните и месодайните крави и ефективна селекция, както и ръстът с 35,14% на заявените животни, което води до намаляване на индикативната ставка с 28% (от 378 лв. през 2015 г. на 272 лв. през 2016 г.). Схемата за обвързано подпомагане на млечни крави в планински райони се предлага да се създаде с цел запазване на поминъка в планинските райони (1 171 ферми с 6 653 бр. млечни крави) и използване на природния ресурс. Причините за промяна в условията за допустимост на Схемата за обвързана подкрепа за биволи са свързани с увеличаването на броя на заявените за подпомагане биволи (+29% през 2016 г. спрямо 2015 г.), 8,6% заявени повече биволи за подпомагане през 2016 г. от нотифицираните през 2014 г. (12 894 бр.). Изменението в схемата за подпомагане на овце-майки и кози-майки беше направено заради седем-кратното увеличение на ставката през 2015г. в сравнение с нотифицираната през 2014г., увеличаване на заявените животни (+54% през 2016 г. спрямо 2015 г.), необосновано високият дял на субсидията от разходите, както и необходимостта от запазване на поминъка в планинските райони.

В Преходните и Заключителни разпоредби на проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 17 февруари 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания, се предвиждат минимални изменения в Наредба № 5 от 27 февруари 2009 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за директни плащания (обн. ДВ. бр.22 от 2009г., изм. бр.37 от 2009г., изм. бр.14, 19, 22 и 55 от 2010г., изм. бр.18, 35, 51, бр.89 и 96 от 2011г., изм. и доп. бр.21 от 2012г., изм. и доп. бр.23 от 2013г., изм. и доп. бр.22 от 2014г., изм. и доп. бр.16, бр.31 и бр.38 от 2015г., изм. и доп. бр.16 от 2016г., доп. бр.40 от 2016г.).

Предвидените промени са свързани със създаването на новите схеми и промяната в наименованието на вече действащи такива за обвързано с производството подпомагане по Наредба № 3 от 2015г.

Предложеният проект няма да ангажира допълнителен финансов ресурс, тъй като схемите за директно подпомагане, в т.ч. и схемите за обвързана подкрепа се финансират със средства от Европейският фонд за гарантиране в земеделието (ЕФГЗ) и са предварително определени за България за периода 2015-2020 г. в Приложение II и III на Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския Парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на земеделието и храните

Адрес: София, София 1000, бул. Христо Ботев 55

Електронна поща: mail@mzh.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерството на земеделието и храните - <https://www.mzh.government.bg/bg/>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на доклад - вер. 1.0 | 09.01.2017](#)

[Проект на Наредба - вер. 1.0 | 09.01.2017](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 23.02.2017](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

История

Начало на обществената консултация - 29.12.2016

Приключване на консултацията - 29.01.2017

Справка за получените предложения - 23.02.2017

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)